

Krakivi

Stockholms 3.12.1969.

PEM 13154

PR 10

K.a.

Mr. G. Helbema.

K.a. detsembri algul täitab 20 aastat
Bradfordi Eesti Täienduskooli asutami-
sest. See on märkimisväärne tähtpäev,
millist ei tohiks väikides mööduda.

Kuigi elan väljaspool Inglismaad, aga
Eesti Õpetajate Keskkõhingu esimehena
olen jälginud meie täienduskoolide
tegevust ka väljaspool Rootsit. Ka minu
ringkõigis Inglismaal m.a. antud oleks on
selle tõendiks.

Dr. E. Luuk'i nõusolekul ja soovil ma
koostasin sel juhul väikese kirjutise,
mille lisan siia kirja juurde.

Kui see kirjutus on soov ja avaldata
selle "Eesti Hääles", siis oleksin Teie
väga tänulik, kui saadate ka mulle
selle numbriga kahes eks.

Lisa: kirjutus.

Siirama austusega
(H.R.).

Bradfordi Eesti Täienduskooli juubeli puhul.

Aastad veerevad. Äsja veetsime kodumaalt lahkumise 25. aastat. Nüüd on^{ka} meie rahvusliku kasvatuse hällid - eesti koolid ja täienduskoolid - ümmarguste tähtpäevadeni jõudmas. Äsja ületas oma 20. tegevusaasta läve Bradfordi Eesti Täienduskool.

Selle märkimisväärse tähtpäeva puhul on meil põhjust natuke pilku heita meie noorte rahvusliku kasvatuse küsimusele üldiselt ja meie täienduskoolide tegevusele eriti.

Meie noored võrsuvad ja kujunevad täiskasvanuiks võõrsil, teise rahva keskel. Nad saavad oma üld- ja kutsehariduse teises keeles ja nad asuvad oma õpitud töö- ja kutsealale, kus on teine keel ja teine rahvas. Tekib küsimus: kas sellel võõrsil sündinud ja kasvava noore teadvuses on veel ruumi eesti keelele? Kas on võimalik, et see noor õpib tunnetama oma eesti päritolu, kas või oma ühe vanema kaudu? Kas on inglise keele kõrval üldse mõtet aega ja energiat kulutada veel eesti keele omandamisele? Kus seda veel vaja läheb? küsivad mõned lapsevanemad ja küsivad ka noored. Kergem on ju kõigele, mida otsekohe praegu ei nõuta, käega heita.

Aga kes me oleme? Pika ajalooga vana kultuurirahvas. Oleme osa omast rahvast, oleme needsamad eestlased, kes elavad veel praegu Saaremaal, Pärnumaal või mujal. Oleme põgenenud omalt kodumaalt mitte selleks, et oma rahvusest kaduda ja inglaste või teiste rahvaste hulka sulada, vaid me oleme otsinud varjupaika, kus võiksime rahulikumalt elada ja oodata oma maa vabanemist võõrast võimust.

Ooteaeg on pikaks veninud ja selle lõppu ei ole veel praegugi näha. On märgata väsimust ja lootuste vähenemist. Aga missugused inimesed väsivad elus kiiremini ja kaotavad lootuse rutemini?

Ka meie rahvas kodumaal on raskes võitluses. Peale raske poliitilise surve ja tagakiusamise ähvardab meie rahvast venelaste laine, mis paisub aasta-aastalt.

Keegi meist ei oska ette näha ajaloosündmuste keerdkäike. Aga me oleme valmis kõigeks sellega, et loome oma noortes eeldusi oma maa teenimiseks siis, kui selleks aeg saabub. Ja oma rahvast ja maad saab teenida ka väljaspool kodumaad, sest vabaduse ja iseseisvuse saabudes vajab meie rahvas rohkesti abilisi ka väljaspool oma maa piire.

Meie noortel tuleb võõrsil üles sirguda kakskeelsena. Omandada ja osata kahte keelt juba maast madalast - see on suur vaimne võit - ütleb Hamburgi Ülikooli

germaanikeelte prof. Els Oksaar. Kahe keele oskus soodustab lapse intellektuaalsete võimete arengut.

Kakskeelsuse õigeks alguseks on eestikeelne ja -meelne kodu. Möödunud aasta oktoobris, kui ma külastasin Inglismaa eesti täienduskooli, oli mul võimalus näha eesti kodudes rohkesti eestikeelset kirjavara noortele ja vanadele ja kuulda meie noorte head eesti keelt kodudes ja täienduskoolides. See ei kõnelnud seal väsimusest ega lootuste kadumisest.

Oma noorsoo kakskeelsena kasvatamisel me ei taha sugugi vähendada nende lojaalsust Inglismaa kui nende sünnimaa vastu, ega halvustada inglise põhilisi eluviise ja kombeid, valitsusvormi ja riigijuhte.

Lapsi nende sünnimaa vastu kõigiti positiivses ja tunnustavas vaimus kasvatamisel me saame neisse kergemini sisendada ka positiivseid kujutlusi nende vanemate või vanavanemate sünnimaast, rääkimata huvi ja armastuse äratamisest eesti keele vastu. Meid on vähe. Eriti vähe on meil lapsi. Sellepärast peame seda vähestki oma rahvusele säilitama, segaabielludest lapsed kaasa arvatud.

Bradfordi Eesti Täienduskool on head ja eeskujulikku tööd teinud. Selle õpetajaskond juhataja Ernst Luukiga eesotsas on aastate jooksul ränka vaeva näinud. Aga nende vaev ja eeskujulik töö on ka head vilja kandnud. See töö on leidnud tunnustust ja lugupidamist ka lastevanemate poolt. See pälvib meie kõikide tänu.

Meie kõige tähtsamaks eesmärgiks võõrsil on, et elaks edasi meie muistse vabadusvõitleja Lembitu keel - eesti keel - ja Lembitu vaim - lõpuni vastu pidada.

H. Rajamaa